

BLUWS

Voorwoord

Beste lezers,

In dit voorwoord willen we even terugblikken op het vorige werkingsjaar en kijken we ook wat vooruit.

Na de voorbereiding van het nieuwe beleidsplan en succesvolle activiteiten als de tentoonstelling “Boter bij de Vis” en “Krokuskriebels” als prioriteiten in de eerste jaarhelft konden we in 2016 sinds de zomer binnenskamers de puntjes verder op de i te zetten. Ons team zette zo een sterke inhaalbeweging in op vlak van de inventarisatie van onze collectie en er werden tevens aanzienlijke investeringen doorgevoerd in de afwerking en actualisering van de museumruimte.

Intussen bleef de publiekswerking eveneens op volle toeren draaien. We sloten 2016 af met 1868 bezoekers gespreid over 120 bezoeken en dan zijn er door omstandigheden nog een aantal (school)

groepen afgevallen of doorgeschoven naar 2017. Dit is meteen het hoogste aantal bezoekers sinds de heropening van het D&A-museum in 2011. Tevens ontvingen we een 45-tal vragen i.v.m. specifieke aspecten van het erfgoed van AAD&A die we in de mate van het mogelijke vanuit het Documentatiecentrum hebben beantwoord.

VOORWOORD

Op vlak van onze medewerkers was het een wat moeilijk jaar, onder andere omwille van gezondheidsproblemen en de oplopende leeftijd van een aantal vrijwilligers.

Voor de Werkgroep Depot en DC kreeg daarmee te maken. Zo namen we eind november 2016 afscheid van Jos Geeraerts en Jean Vets als vrijwilliger na hun jarenlange en gewaardeerde inzet. We

verwelkomen evenwel Roland Teirlinck en Bruno Kayaert als nieuwe rekruten en dat is uiteraard een goede zaak. We kunnen immers alle hulp gebruiken, als gids in de museumruimte of als medewerkers in het Depot of het Documentatiecentrum.

Enkele belangrijke aandachtspunten in 2017 zijn de doorgedreven actualisering en ontsluiting van de collectie en de afronding van deze fase van investeringen in de museumruimte. Daarnaast geraakt het orderboekje voor gidsbeurten in 2017 opnieuw aardig gevuld. Speciale activiteiten zijn alvast onze deelname aan de “Erfgoeddag” op zondag 23 april 2017 en een mogelijke deelname aan de “Havendag” op zondag 17 september 2017.

Mogelijk kunnen we jullie verwelkomen op één van deze evenementen.

Namens het bestuur van het D&A-museum

Francis Huijbrechts
Conservator

OBJECT IN DE KIJKER

Cannabisdrank “White Widow”

Bij een inval in een illegaal magazijn werden tussen de gesmokkelde dranken flessen cannabisdrank van 50 cl “White Widow” gevonden. Het gaat hier om alcoholhoudende dranken, verpakt in een glazen fles, met hierin een deel van een vrouwelijke cannabisplant (blaadjes + zaadjes). In de plantendelen in de fles heeft het Labo van de douane de stof dronabinol (delta-9-tetrahydrocannabinol) gedetecteerd, ook gekend als THC (het actieve bestanddeel van Cannabis). Dit is een gereglementeerde en verboden substantie (Art.2 KB 22/01/1998), m.a.w. drugs. Het alcoholvolumegehalte van deze sterke drank is 30% vol. bij 20° C.

De fles is voorzien van een douaneverzegeling. Deze drank is geproduceerd en gebotteld door:

L’or special drinks s.r.o.
Pradlo u Nepomuka 82
335 01 Nepomuk
Czech Republic (Tjechië)

Op de fles staan zelfs een e-mailadres en website vermeld:

E-mail: info@absint.cz
website: www.absintshop.com

Het gaat dus om twee strafbare feiten, namelijk een fiscaal misdrijf door ontduiking van accijnzen en BTW door smokkel van alcohol en een strafrechtelijk misdrijf inzake smokkel van drugs (cannabis).

14036

tekst: Marc Vergauwen

ERFGOEDDAG 2017

Uitzonderlijk namen we in 2016 niet deel aan de Erfgoeddag, maar voor de editie 2017 is het D&Amuseum weer van de partij. Deze staat in het teken van “Zorg” en de schijnwerpers worden gezet op enerzijds gezondheid en welzijn en het bijhorende culturele erfgoed en anderzijds de zorg om ons erfgoed. Daarmee kan je natuurlijk vele kanten op, maar in feite hadden wij vrij snel een eigen invalshoek gevonden.

AAD&A: zorg voor mens, milieu en maatschappij

Van oudsher speelt Douane en Accijnzen immers een niet te onderschatten rol in de bescherming van onze samenleving en dat bovendien voor een brede waaier aan maatregelen (volksgezondheid, veiligheid, milieu,...). Niet de wat saaie belastingheffing haalde/haalt regelmatig de pers, maar wel onze aanvaringen met meedogenloze sluikstokers, drugsmokkelaars en stropers.

In een tijdelijke tentoonstelling kunnen de bezoekers kennismaken met een aantal opmerkelijke stukken uit het depot van het D&Amuseum. Zaken met een crimineel geurtje die onze douaniers gelukkig uit circulatie konden halen. U zal er zo oog in oog komen te staan met een indrukwekkende schedel van een Hippoptamus Amphibius en geconfronteerd worden met de bedenkelijke praktijken van geheimstokers en mondiale sluikstokers. Of wat te denken van een ogenschijnlijk onschuldige, maar ronduit gevaarlijke boekenplank?!

Ten dienste van ons allemaal

Het tweede onderdeel in ons aanbod is een lezing om 14u (duur: 1 uur). Speciaal voor de Erfgoeddag haalt fiscaal deskundige Paul Meuleneire herinneringen op aan illegale en schadelijke activiteiten die hij en zijn collega's de afgelopen decennia de pas konden afsnijden in onze nationale luchthaven. Hij wordt te Zaventem ingezet bij de strijd tegen de smokkel van drugs, beschermde planten en dieren, namaakgoederen...

Uiteraard is de vaste opstelling van het D&A-museum die dag eveneens te bezoeken, met doorlopend gidsbeurten.

Wanneer: Zondag 23 april 2017 – 10u-18u
Waar: D&A-museum, FC Noordster, Ellermanstraat 21, 2060 ANTWERPEN

Kunt u op de Erfgoeddag zelf niet langskomen? Niet getreurd, de tijdelijke tentoonstelling loopt nog tot 1 oktober 2017.

Francis Huijbrechts
Conservator

HOEDJES VAN PAPIER

Woensdag 8 februari verwelkomden we in de voormiddag 32 enthousiaste leerlingen uit het vijfde leerjaar van De Hoedjes van Papier te Deurne. Deze niet alledaagse doelgroep kreeg door ons een specifiek programma aangeboden.

De leerlingen en hun drie leerkrachten werden verwelkomd door onze conservator en kregen een korte inleiding waarin Francis hen op een eenvoudige manier uitlegde waar afkortingen als FOD Financiën en AAD&A nu eigenlijk juist voor staan.

Hierna werd de groep in tweeën opgesplitst. De eerste groep kreeg een rondleiding op maat door onze conservator waarin een aantal opmerkelijke objecten in het museum diepgaander werd bekeken. Zo kregen de leerlingen onder meer te horen over onze motorfiets, waarom een samoeraizwaard geen speelgoed is en hoe men vroeger diamanten smokkelde in de holle hak van een schoen.

De andere groep werd tegelijkertijd nog eens in groepjes van 5 of 6 leerlingen onderverdeeld. Een eerste groep mocht aan de slag met onze voeldozen,

een andere groep leerde de Europese Unie beter kennen aan de hand van het vlaggenspel en een derde groep kreeg de kans om zijn/haar koffer toch nog eens van nabij te bekijken om te zien of er geen verboden spullen van op reis werden teruggenomen. Nadat iedere groep deze leuke doe-activiteiten tot een goed einde had gebracht, wisselden de groepen in zijn geheel.

Het gebeurt niet alle dagen dat we dergelijke grote groepen jongeren over de vloer krijgen, maar hun jeugdige nieuwsgierigheid werkte ook voor onze medewerkers zeer aanstekelijk en is zeker voor herhaling vatbaar! (B.V.)

Het leegstaande, kleine douanegebouw aan het Kattendijkdok-Oostkaai 20b, gekend als “Dok 21”, heeft sinds 2015 een nieuwe bestemming gekregen. Tot eind jaren '90 werd het gebruikt als kaaibureel, een vaste douanepost met verificateurs. Het pand was vlakbij het Douane- en Accijnzencentrum gelegen en werd vanaf 2004 gebruikt als opslagplaats, zowel door de Dienst Automatisatie als het Nationaal Museum van Douane en Accijnzen. De kamers werden ingericht met genummerde rekken en kasten waarin ze objecten konden opbergen. De vrij afgelegen site aan het Kattendijkdok kreeg wel eens te maken met vandalisme en de toegang was vaak problematisch omwille van de containers die er voor en rondom werden geplaatst door firma's in de buurt. Bij de grote verhuisbeweging van lente 2010 tot lente 2011 werd voor het D&A-museum een gecentraliseerd depot ingericht aan de Spitsenstraat en werd ook Dok 21 ontruimd.

Op 6 maart 2015 opende Stulp er een pop-up bar voor 3 maanden. Het gebouw werd omgetoverd tot een gezellige plek aangekleed met gerecycleerd materiaal. Er werden workshops, exposities, concerten, filmavonden, volkskeukens, feesten en tal van andere events georganiseerd.

Begin augustus 2015 nam Bagger er zijn intrek, een hippe danscafé in oude stijl waar muziek op een markante manier aanwezig is. Daarvoor maken ze zo veel mogelijk gebruik van vinylplaten, bij voorkeur uit de jaren 80, maar ook recente muziek komt aan bod. Zo worden de hoezen van de afgespeelde vinylplaten geprojecteerd op een van de muren, en bevatten ook de overige wanden verwijzingen naar internationale muziklegendes. Er vinden vooral deejaysets plaats maar ook liveoptredens. Het interieur van het voormalige douanegebouw bleef grotendeels bewaard tot zelfs de klevers op de houten schuiven met als opschrift “borgbrieven” en “relaas 359”, maar werd wel aangevuld met leuke lichtwanden, posters en gekleurde lampen. Bagger is elke vrijdag en zaterdag geopend.

Het Antwerpse bedrijfje Walldog werd ook geïnspireerd door het douanegebouwtje. Zij gaan wereldwijd op zoek naar kleine authentieke zaakjes met een verhaal en printen opschriften van oude reclameborden, logo's en andere grafische elementen op hun T-shirts en sweaters. Zo vonden zij het opschrift “verificateur” in dit oude kaaibureel.

Het kledingstuk komt nadien tot leven via een web-video die het verhaal achter het opschrift vertelt.

Zie <http://www.walldog.world/verificateur>

De kledingstukken van Walldog zijn te koop via hun website of in een aantal Antwerpse kledingzaken. (P.M.)

DE WERELDTENTOONSTELLING VAN 1930

Tussen onze documenten in het archief vonden we het originele officiële dagblad-programma van de wereldtentoonstelling voor Coloniën, Scheepvaart en Vlaamsche kunst te Antwerpen in 1930. Die werd ons trouwens bezorgd door onze altijd alerte correspondent Dirk Verbrugghe. Daarin vonden we een fraai artikel over de betrokkenheid van onze administratie bij deze tentoonstelling:

De toldienst in de tentoonstelling

De Antwerpsche Wereldtentoonstelling bracht heel wat werk op het tapijt voor den Toldienst.

Op het einde van het jaar 1929 kwamen stilaan de eerste zendingen der vreemde exposanten te Antwerpen toe en het tolbeheer nam op 1 December voor goed zijn intrek op het terrein der Tentoonstelling.

De bureelen van den Toldienst werden gehuisvest in een speciaal daartoe opgericht gebouw achter het paleis van Brazilië.

Wij hebben een dezer dagen een bezoek gebracht aan den heer Ost, controleur en algemeen toezichter van den Toldienst in de Tentoonstelling.

Heer Ost ontving ons met de grootste hoffelijkheid en verstrekte ons bereidwillig eenige uitleggingen over den dienst dien hij onder zijn beheer heeft.

Deze ambtenaar is zeer bevoegd op gebied der tolrechten, want hij is gehecht aan het Stapelhuis te Antwerpen; te meer nog daar hij in de Tentoonstelling van Brussel, ten jare 1897, reeds als verificateur werkzaam was.

Bracht de Tentoonstelling veel werk bij voor den Toldienst ?

Zeer veel, was het antwoord, en dikwijls stonden wij voor zeer moeilijke gevallen. Er kwamen groote hoeveelheden voorwerpen toe aan de tolrechten onderworpen, en dit uit alle werelddeelen. Wij moesten al wat binnenkwam nauwkeurig nazien en de herkomst ervan opzoeken.

Niettegenstaande dat wij ongeveer 50 manschappen onder ons gebied hadden, viel er niet te slapen en hadden wij de handen vol. Wij werden bijgestaan door de heeren Modave, onderluitenant; Accou, Van den Eynde, Coenegracht en Seresia, verificateurs.

Eens de Tentoonstelling geopend moest er aanhoudend toezicht uitgeoefend worden over de tentoongestelde voorwerpen en elk paviljoen diende afzonderlijk bewaakt.

De algemeene groep der tolbedienden

NU GAAN ZE “ECHT” MET PENSIOEN

Hebt jij nooit groote moeilijkheden ontmoet?

Neen, in 't algemeen liep de dienst goed van stapel en alhoewel onze taak soms zeer ingewikkeld was, werd alles tot algemeene voldoening geregeld. Wij kwamen soms wel gevallen tegen die zeer kiesch waren en waarover ministerieel advies diende ingewonnen.

's Zondags hadden wij het drukste werk, daar wij dan bijna nooit met de heeren commissarissen konden onderhandelen en het dan moeilijker was de noodige uitgangsbons af te leveren voor de verkochte stukken die uitgingen en waarvoor tolrechten dienden betaald.

Buiten de groote paviljoenen hadden wij nog een zeventigtal kleinere inrichtingen te bewaken en men moest daar de grootste oplettendheid in acht nemen, daar dikwijls uitheemsche producten gemengeld waren met inlandsche voortbrengsels, die tolvrij waren.

Maar nu is dit alles bijna achter den rug, zegde heer Ost glimlachend, doch wij staan nog voor een zware taak, voor de sluiting. Dan gaat er veel verkocht en ook veel teruggezonden worden. Wellicht brengt

ons dat al nog veel werk bij, maar met behulp onzer medewerkers hopen wij wel er door te geraken.

Wij bedankten hartelijk voor de gegeven inlichtingen, waarna wij afscheid namen van dezen vriendelijken ambtenaar.

STAN.

Onze twee oudste “vrijwilligers” Jos Geeraerts (80) en Jean Vets (82) hebben er eind 2016 voor gekozen nu eens “echt” met pensioen te gaan. Jarenlang kwamen ze immers 's woensdags in het D&A-Museum enthousiast de handen uit de mouwen steken. Voor hun vertrek, wilden ze graag ingaan op onze vraag om hun verhaal bij D&A en het D&A-Museum te vertellen.

En weg was mijn kepie

Ik ben gepensioneerd “hoofddouanebeampte” sinds 1996.

Op 1 september 1959 ben ik bij onze administratie in dienst getreden. Ik mocht direct aan de opleiding starten in de Douaneschool te Kapellen. Na twee maanden was die ten einde en werd ik toegewezen aan de velddienst te Wuustwezel Dorp.

Mijn eerste shift begon om 18.00u aan de kerk. Op weg daar naartoe, werd ik op mijn scooter voorbij gestoven door een vrachtwagen en door de enorme zucht verloor ik mijn gloednieuwe kepie. Aangezien het in december al heel donker is en de klok tikte, vond ik ze ook niet meteen terug...

Voor het overige wel perfect in uniform bood ik me aan bij mijn twee collega's die me opwachtte. Die vonden het echter absoluut niet kunnen dat ik zonder kepie op ronde zou gaan, maar... daar hadden ze al gauw iets op gevonden. Ze troonden me mee naar het huis van de brigadier van douane, die enkele dagen voordien met pensioen was gegaan. Eenmaal ter plekke vroeg de man me naar de maat van mijn hoofd en pikte een kepie uit een lange rij hoofddeksels die aan zijn kapstok hingen. De uitgekozen kepie paste me als gegoten, meer nog ze zag er prachtig uit: ze was getooid met een zilveren geborduurd kenteken – zoals het bij een brigadier hoorde – in schril contrast met het gewone groene hoofddeksel dat een financiebeampte moest dragen. Nog ondersteboven van mijn mooie kepie, sloegen mijn twee collega's aan en vroegen in volle ernst: “Brigadier, wat staat er vanavond op het programma?” Dat was een grapje natuurlijk, want ik wist hoegenaamd niet wat te antwoorden.

Vervolgens gingen we mijn fiets ophalen bij een café. De velddienst werd toen per fiets afgelegd,

hoewel de administratie er geen ter beschikking stelde. We kregen wel een fietsvergoeding.

Het order

Eén à twee dagen voor onze dienst gaf de brigadier ons het order. Dan werd er vermeld waar en wanneer onze shift zou beginnen en welke wegen we moesten controleren. Bovendien vertelde hij aan de hand van een wegenplan op welke specifieke controlepunten en tijdstippen we ons moesten melden, zodat de brigadier of de luitenant ons eventueel kon komen controleren. Af en toe gebeurde het ook dat de controleur zelf langskwam.

De werkdag startte om 6.00u en eindigde om 18.00u. De “nacht” liep van 18.00u tot 6.00u. Een shift bestond echter uit vier uren dag - en vier uren nachtdienst. Zo moest ik bijvoorbeeld een dagshift lopen van 6.00u tot 10.00u en een nachtschift van 18.00u tot 22.00u. Daar tussenin had ik dan vrij. Je begrijpt dat het onmogelijk was om steeds over en weer naar huis te rijden. Dus ben ik op logement gegaan bij het café aan het gemeentehuis van Wuustwezel, waar ik ook mijn fiets stalde.

De horens van de stier meten

Begin jaren '60 was de echte botersmokkel zo goed als voorbij, maar er kwam op 1 januari 1960 wel een

nieuw document in voege. Elke koe kreeg een eigen paspoort. Dat kon een foto zijn, maar aangezien dat toen nog veel geld kostte, brachten de meeste landbouwers een tekening binnen bij de brigadier. Het was onze taak om die paspoorten ter plekke te gaan controleren of de tekening wel klopte met het vee in de stal. Aangezien ik een jongen van de stad was en weinig kaas had gegeten van het buitenleven, was ik de uitverkoren man om een grapje mee uit te halen. Zo vroegen mijn collega's: “Wil jij in de stal, de horens van die koe eens meten aub?” Uiteraard was dat een stier en die les zal ik niet vlug meer vergeten...

Ik vond er mijn draai niet

Ik had bij mijn aanstelling nog het geluk dat ik in de directie Antwerpen aan de slag kon, want de meeste collega's werden richting Limburg gestuurd, zodra de opleiding erop zat. Maar ik vond mijn draai niet in Wuustwezel. Dus ik vroeg mijn mutatie, wat in die tijd niet zo vreemd was, want iedereen wilde ooit dichterbij huis werken. Na twee maanden (1960) werd ik verwacht aan de Scheldekaaien in Antwerpen-Midden ter hoogte van kaaibureel 26 tot 29 en nadien van dok 5 (een houten kaaibureeltje) tot 59, met alle magazijnen daar tussenin.

Tenslotte belandde ik in het Magazijn Intrawa op kaai nr. 26. Het was bekend voor de opslag van

jukeboxen e.d. ingevoerd uit Amerika. Daarna werd ik vaste uitgangsbediende op het kaaibureel dok 27.

In oktober 1961 werd ik benoemd tot onderbrigadier en in september 1968 tot brigadier. Later in september 1969 hoofdbrigadier en in januari 1971 hoofdhouanebeampte.

In 1968 vond ik na mijn terugkeer uit verlof een brief. Daarin stond dat ik verplaatst werd naar Dok 142, dat toen Antwerpen-Noord was. Door toedoen van toenmalig verificateur (fiscaal deskundige) Raeckelboom werd ik vaste uitgangsbediende op kaaibureel 311 (5de Havendok)

Voetbalploeg oprichten

In 1974 kwamen de eerste dames ook op de kades werken en het was mijn taak om de nieuwelingen ter plaatse op te leiden tot uitgangsbedienden. Bovendien had toenmalig gewestelijk directeur Berebrouckx het idee opgevat om een groot voetbaltornooi in te richten met douaniers uit de hele haven van Antwerpen. Ik kreeg de opdracht om dat naast mijn gewone taak verder uit te werken. Eerst speelden we tegen andere douaneploegen van het land, later richtten we zelfs tornooien in met ploegen uit de handel.

Geleidelijk aan groeide die voetbalploeg uit tot een vriendenkring, die we “Vriendenkring Oosterweel” doopten. We zaten ook vlakbij het kerkje van Oosterweel, waarvan enkel de toren overgebleven is en tot op de dag van vandaag een laatste herinnering is aan de verschillende dorpjes die er ooit waren voor de uitbreiding van de haven op de rechteroever van de Schelde.

Ondertussen (1980) nam één van de dames mijn plaats in als uitgangsbediende en werd ik gepromoveerd tot terreinchef van de kades 307 tot 287. Die laatste heette de “Zandkaai” omdat daar enkel wit zand gelost werd, aangevoerd uit Mol.

Het was een geestige tijd, maar er viel regelmatig ook wel eens een blad 491 (document ter verantwoording) tot ik in 1985 teruggefloten werd en opnieuw de job van uitgangsbediende kreeg op kaaibureel 217.

Gelukkig kreeg ik na enige tijd een verlossend telefoontje van Rik Boussart. Rik ging met pensioen. Zo kwam er een plaats vrij als schrijnwerker in het toenmalige Economaat. Voor ik bij de douane kwam, had ik voor dat beroep gestudeerd. Dus die job zag ik wel zitten, maar na een telefoontje van de Directie kreeg ik een andere functie toegewezen en verviel de overplaatsing naar het Economaat.

Personeelsvereniging DAP

Regelmatig hield men sinds de opening van het nieuwe D&A-Centrum op het Kattendijkdok opendeurdagen. Vrijwillig stak ik daar graag een handje toe. Op die manier had ik me in de kijker gewerkt bij de DAP-bestuursleden Louis Mannaerts en mijn huidige vrouw Lieve De Puyseleyn.

DAP was een vereniging voor de personeelsleden van Antwerpen en diens leden werden ingezet voor tal van manifestaties. Zo kreeg ik de vraag van toenmalig gewestelijk directeur Marcel Buyst of ik geen interesse had om voor het Secretariaat van DAP te komen werken op de Directie te Antwerpen in vervanging van Louis Mannaerts, die met pensioen ging. Mijn job bij DAP zou iets totaal anders worden, dan dat ik tot dan toe kende maar de afwisseling sprak me heel erg aan.

Samen met mijn collega Bob Verwerft was ik verantwoordelijk voor de organisatie van de feesten voor de gepensioneerde en gedecoreerde

collega's. Bij het overlijden van een collega uit de directie Antwerpen gingen wij bij de familie vragen of de uitvaartmis mocht opgeluisterd worden door muziek van onze Harmonie van Financiën en of we onze vlaggen (DAP, Harmonie en Belgische vlag) mochten meebrengen. Wij organiseerden ook de jaarlijkse mis voor de overledenen, de samenkomst van de leden van de Oudstrijdersbond en het galaconcert van de Harmonie van Financiën. We ontvingen de lidgelden en met de jaren richtten we zelfs reizen en dagtrips in voor de actieve collega's.

In 1986 werd het D&A-museum opgestart. Een logisch gevolg was, dat de toenmalig Gewestelijk Directeur (Buyst) bepaalde, dat wij ook ingezet werden om ons steentje bij te dragen aan het ontstaan van het museum. Bob die een zeer goed fotograaf was, nam alles van de foto's voor zijn rekening. Ik was handig, gezegend met een goed organisatietalent en kweet mij met plezier van mijn taken. Een groot deel van de inventarisatie nam ik voor mijn rekening.

Allerhande klusjes zoals: het in elkaar zetten van kasten, allerlei reparaties, het plaatsen van panelen voor een tentoonstelling en noem maar op...dat deden Bob en ik samen. In het verleden kregen wij vaak veel hulp van de (toen nog bestaande) dienst Economaat met een eigen schrijnwerkerij, schilder, elektriciens enz.

Het beviel mij zo goed dat ik na mijn opruststelling één dag in de week (meestal 's woensdags) bleef komen. Ik heb nu wel laten weten dat ik liever wil stoppen om samen met mijn echtgenote, die nu ook met pensioen is, wat meer op reis te gaan. Maar, de interesse voor het D&A-museum en de administratie in het algemeen blijft bestaan.

Jos en Jean werken hier samen aan het nieuwe museum in de Noordster.

Van de Marine naar Douane

Ik ben gepensioneerd "1ste financiebeampte" sinds 1994. Op 18-jarige leeftijd ging ik bij de Marine (Zeemacht). Daar bleef ik zeventien jaar aan het werk en via 'mobiliteit' stapte ik over op Douane en Accijnzen. Het moet dan 1969 geweest zijn. Zoals iedereen moest ik eerst mijn opleiding volgen in de Douaneschool te Kapellen. Daarna kreeg ik een job toegewezen op Kaaibureel 138. Het gebouw staat er nog steeds. Voor diegenen die de Haven van Antwerpen een beetje kennen, het staat aan de achterzijde van Decathlon bij Kinopolis. Ik kwam binnen als financiebeampte en mocht meteen beginnen aan de inschrijving van de sorties.

Later werkte ik op de kade zelf. Wij moeten toezicht houden op het lossen en laden van de schepen en het brengen en wegnemen van de goederen. In die tijd al kwamen er enorme schepen aanleggen die zowat alles wat je je maar kon bedenken aan boord hadden. In de volksmond kregen ze de naam "Sarmaboten". Het afschrijven van de vrachtljsten 125B voor zeeschepen en 126 voor de binnenschepen, behoorde tot mijn takenpakket.

Omgaan met boze klanten

Uiteraard moest ik tijdens de verlofperiodes of bij ziekte van een collega ook wel toezicht houden in de magazijnen rondom Kaaibureel 138 tot ik overgeplaatst werd op Kaaibureel 100. Daar hield ik me bezig met het in- en uitklaren van de binnenschepen. Ik weet nog dat er toen ook borg moest gesteld worden voor de gasolie die het schip ging verbruiken. In het beste geval stond een firma borg, maar als de eigenaar van het schip zelf instond voor de borg leverde dat heel wat problemen op.

Zo kwam een Nederlandse dame ooit 12.000 Belgische frank betalen, hoewel de verschuldigde borg niet zo hoog opliep. Op de kade bewaarden we echter geen geld, dus ik kon haar niet teruggeven op die 12.000 Bfr. De betaalde borgsommen moesten we namelijk op het einde van de werkdag persoonlijk

naar het Kaaibureel 142 brengen. Daar werden de bedragen dan ingeschreven en in de brandkast bewaard. De ontvanger zou mij in dit geval dan ook het teveel betaalde bedrag teruggeven. Voor de dame in kwestie betekende dat echter dat ze tot de volgende dag zou moeten wachten. Daar ging ze absoluut niet mee akkoord en ik kreeg heel wat verwijten naar mijn hoofd geslingerd want ze was furieus. Ik had daar alle begrip voor maar zo was de procedure en ik kon daar niks aan veranderen. Hoewel ik wel begrip had voor haar standpunt. Zo moesten de schepen die 's vrijdags aanmeerden, ook tot 's maandags wachten op hun geld, omdat het kantoor gesloten was tijdens het weekend...

Pensioenregeling was toen ook niet je dat

En dan... van de ene dag op de andere werd heel die borgstelling op kade afgeschaft. Voor mij was dat het moment van een nieuwe overplaatsing: terug naar kaaibureel 138. Daar ben ik gebleven tot 1994 en kon ik na 42 jaar actieve dienst met pensioen op 60-jarige leeftijd. In feite moest ik maar 37,5 jaar dienst hebben om mijn volledige pensioen te trekken, maar ik was toen nog te jong van leeftijd. De jaren die ik vervolgens nog werkte (tot 42 jaar), gaven geen meerwaarde aan het bedrag dat ik zou trekken bij mijn pensioen. Zo zie je maar dat de pensioenregeling toen ook al niet je dat was.

Ondertussen had ik van Jos al de vraag gekregen of ik geen interesse had om een deel van mijn vrije tijd te investeren in de werking van het D&A-museum. Dat zag ik meteen zitten.

Diegenen die me wat beter kennen, weten dat ik al jaren gegrepen ben door de verzamelmicrobe. Ja, ja nog steeds. Ik ben altijd heel geïnteresseerd geweest in geschiedenis: in het algemeen de periode van WO II en in het bijzonder de bevrijding van de Haven van Antwerpen en de Kempen. Ik schuim al jaren de rommelmarkten en de militaria-beurzen af. Zo bracht mijn verzamelwoede me zelfs tot in Amerika.

Uniformen waren mijn ding

Ik besloot mijn kameraad niet teleur te stellen en kwam ook op woensdag helpen. Wat ik deed? Wel, ongeveer hetzelfde als Jos. Ik ben ook een "handige Harry" en dat komt in een museum altijd van pas. Maar, je begrijpt dat mijn handen jeukten om orde te scheppen in de kentekens en uniformen die oud-collega's doneerden aan het D&A-museum. Het inventariseren ervan was dan ook mijn ding.

Samen met Jos en Karel Koolen heb ik destijds van het depot op de vijfde verdieping van het D&A-Centrum ook een juweeltje gemaakt.

Alle voorwerpen kregen een vaste plaats in de kast. We sorteerden ook alles per groep, zoals: Citesvoorwerpen, namaak, kantoorpullen enz.

Een woord van waardering

In 2010 verhuisde de permanente tentoonstelling naar het nieuwe Financiecentrum “De Noordster”. Voor Jos, Jean en Karel betekende dat een verhuis van alle voorwerpen, die net hun plekje hadden gekregen, naar het nieuwe depot van het D&A-museum in de Spitsenstraat. De voorbije jaren zijn ze druk in de weer geweest om ook daar alles op orde te krijgen en de nieuw toegekomen objecten uit onze rijke douanegeschiedenis te inventariseren.

Nu Jos en Jean ervoor gekozen hebben ook met pensioen te gaan bij het D.A.-Museum, willen we hen via deze weg nogmaals van harte danken voor de enorme hulp die ze ons jarenlang hebben geboden. We gaan hen zeker missen, maar gezien hun respectabele leeftijd hebben deze kranige tachtigers zéker recht op een rustige dag. (AVP)

